

NAKLADANIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU MOBILIZACJI GOSPODARKI NA PRZEDSIĘBIORCÓW W UPADŁOŚCI

Wstęp

Od lat, w ramach przygotowań obrony państwa niezwykle ważne znaczenie, przypisuje się w szerokim tego słowa znaczeniu mobilizacji. W tym kontekście mobilizacja obejmuje swym zakresem – nie tylko zasoby osobowe, ale także zasoby materiałowe. W praktyce – jedynie przestawienie gospodarki, przy nadaniu priorytetowi produkcji wojennej, zapewnić może szanse na powodzenie w przypadku prowadzenia działań wojennych – obrony państwa. Ważną rolę w tym zakresie spełnia przemysłowy potencjał obrony (PPO).

W celu umożliwienia oddziaływania na rynek wewnętrzny oraz zapewnienia możliwości realizacji zadań obronnych i mobilizacyjnych w gospodarce narodowej, utworzono rezerwy państwowe, których podział obejmował: rezerwy państwowe gospodarcze i rezerwy państwowe specjalistyczne¹. Warto przypomnieć, iż w ramach rezerw państwowych gospodarczych wyodrębniono stany zastrzeżone. Natomiast rezerwy państwowe specjalistyczne (w późniejszym ujęciu mobilizacyjne) przeznaczone były do zapewnienia właściwej realizacji zadań obronnych w gospodarce narodowej oraz na potrzeby mobilizacyjne sił zbrojnych w czasie osiągnięcia stanów gotowości obronnej państwa. Ich gospodarowaniem zajmował się Główny Zarząd Rezerw Państwowych². Przemiany ustrojowe, które nastąpiły w roku 1989, umożliwiły powstanie Centralnego Programu Mobilizacji Gospodarki (CPMG)³ oraz systemu rezerw państwowych, którego elementy w postaci rezerw państwowych mobilizacyjnych oraz stanów zastrzeżonych rezerw państwowych gospodarczych – zapewniały zakupione przez Państwo, a utrzymywane przez przedsiębiorców w swoich magazynach surowce, materiały, półprodukty itp. – zasoby materiałowe

¹ Zob. § 2 Uchwały Nr 168 Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1989 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw państwowych i gospodarowania tymi rezerwami (M. P. Nr 41, poz. 329).

² Por. Uchwała Nr 168 Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1989 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw państwowych i gospodarowania tymi rezerwami (M. P. Nr 41, poz. 329).

³ Przyp. autorów: Protoplastą CPMG był Plan na rok obliczeniowy (RO).

niezbędne do realizacji zadań CPMG. Program ten pozwalał na przejście gospodarki na produkcję wojenną⁴.

Obecnie funkcje analogiczne do CPMG spełniają inne programy obronne – w tym szczególnie Program Mobilizacji Gospodarki (PMG).

Pojęcie rezerw ewaluowało, a wraz z nim zmieniły się uwarunkowania gospodarowania nimi. Aktualnie obowiązują rezerwy strategiczne, których zarządzaniem zajmuje się Agencja Rezerw Materiałowych (ARM). Nowa ustawa wprowadzająca rezerwy strategiczne zniosła stany zastrzeżone oraz rezerwy mobilizacyjne. Problematyczne stało się więc wykonanie zadań PMG przez przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym⁵. Autorzy sugerują, aby stworzyć nową formę zabezpieczenia niezbędnych materiałów poprzez wykorzystanie istniejących struktur marketingowych w ministerstwie gospodarki i ministerstwie spraw zagranicznych wraz z komórkami merytorycznymi przedsiębiorców, celem monitorowania określonych asortymentów wykorzystywanych do produkcji rzeczy ruchomych określonych w części zadaniowej obowiązującego PMG. Takie podejście pozwoli na „bezkosztowe” przygotowanie przedsiębiorców do wykonania zadania PMG w zakresie zabezpieczenia materiałowego. Jednocześnie tak przyjęte postępowanie umożliwi ukierunkowanie na sprowadzenie niezbędnych materiałów z wyłączeniem krajów zaangażowanych w konflikt lub im sprzyjających. W przypadku przyjęcia proponowanego rozwiązania należałoby stworzyć system monitoringu oraz funkcjonalnego korzystania z bazy danych przez zainteresowane strony.

Nałożone zadanie na przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym wiąże się z opracowaniem dokumentu charakteryzującego sposób jego wykonania oraz przygotowania logistycznego w zakresie materiałowo-technicznym. Dokumentem tym jest program mobilizacji gospodarki szczebla zakładowego, tzw. PMG-Z. Rozważania, w jaki sposób zostaną zrealizowane przedmiotowe potrzeby jest odrębnym zagadnieniem, często spornym (w rozumieniu autorów) w zależności od rozwiązań proponowanych w metodykach opracowywanych przez ministra ds. gospodarki i ministra obrony narodowej.

Program Mobilizacji Gospodarki umożliwi nałożenie zadań na przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym w zakresie wytworzenia rzeczy ruchomych jak i ich remontów. Szczególnym przypadkiem jest sytuacja, w której przedsiębiorca o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym znajduje się w upadłości.

⁴ T. Nalepa, *Nakładanie zadań wynikających z Programu Mobilizacji Gospodarki na przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym*, AON, Warszawa 2013, w recenzji.

⁵ Szerzej: T. Kubaczyk, T. Nalepa, *Czy rezerwy strategiczne zabezpieczą realizację zadań wynikających z Programu Mobilizacji Gospodarki (PMG)?*, „Kwartalnik Bellona” 673 nr 2 (2013), w druku.

Niniejsza publikacja stanowi próbę udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy należy udzielać dotacji przedsiębiorcy o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym w upadłości układowej? W jej ramach przedstawiono charakterystykę podstaw prawnych funkcjonujących w ministerstwie obrony narodowej i ministerstwie gospodarki, w kontekście nakładania zadania obronnego w zakresie wyznaczonym przez część zadaniową PMG i ich finansowania przez państwo.

Postępowanie egzekucyjne, upadłościowe i naprawcze

Egzekucja administracyjna to zespół czynności organu egzekucyjnego, zobowiązanego oraz innych uczestników postępowania, podjętych w celu ostatecznego urzeczywistnienia normy prawa materialnego. Do czynności tych zalicza się zarówno czynności procesowe rozstrzygające kwestie proceduralne wynikłe w toku postępowania, jak i czynności egzekucyjne, będące czynnościami faktycznymi. Egzekucja administracyjna jest w prawie polskim uregulowana w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o *postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, tekst jednolity).

Celem postępowania egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania egzekwowanego obowiązku, to jest spowodowanie, aby zobowiązany zachował się w sposób zgodny z treścią nałożonego na niego obowiązku.

Przymus egzekucyjny jest stosowany, gdy stan rzeczywisty jest niezgodny z treścią obowiązku. Stosowanie przymusu egzekucyjnego jest możliwe wyłącznie w tych przypadkach, gdy adresat aktu administracyjnego jest zobowiązany do jego wykonania, to jest do podjęcia działań zmierzających do podporządkowania stanu faktycznego normie prawa materialnego skonkretyzowanej w akcie administracyjnym.

Organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego⁶, sporządzonego według ustalonego wzoru⁷. Zobowiązanemu przysługuje prawo wniesienia zarzutów od egzekucji w terminie 7 dni⁸.

Przez środki egzekucyjne w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym należności pieniężnych należy rozumieć egzekucję⁹:

⁶ Szerzej: T. Kubaczyk, T. Nalepa, *Rezerwy strategiczne zadania wynikające z PMG*, „Kwartalnik Bellona”, 673 nr 2 (2013), s. 209–217, w druku”.

⁷ Ibidem, art. 26.

⁸ Por. ibidem, art. 27, § 1, pkt 9.

⁹ Por. ibidem, art. 1a, pkt 12, ppkt a.

- z wynagrodzenia za pracę, z ruchomości, z nieruchomości, ze świadczeń ubezpieczenia emerytalnego, z rachunków bankowych, z innych wierzytelności i innych praw majątkowych;

natomiast w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym obowiązków o charakterze niepieniężnym wymieniona jest¹⁰:

- grywna w celu przymuszenia, wykonanie zastępcze, czyli wykonanie określonej czynności przez inną osobę na koszt zobowiązanego, odebranie rzeczy ruchomej, odebranie nieruchomości, opróżnienie lokalu i innych pomieszczeń, przymus bezpośredni z użyciem siły fizycznej łącznie.

Przez postępowanie egzekucyjne rozumiemy zespół norm prawnych wchodzących w skład postępowania cywilnego, których celem jest przymusowe urzeczywistnienie praw i obowiązków ze stosunków z zakresu cywilnego prawa materialnego (rozumianego jako “sprawa cywilna” – art. 1 k.p.c.)¹¹. Są to głównie sprawy dotyczące przymusowego wykonania orzeczeń i innych aktów wydanych w sprawach cywilnych, które stanowią tytuły egzekucyjne określone przez przepisy księgi drugiej k.p.c.¹² Istnieje możliwość rozwiązania spornych kwestii na drodze mediacji lub postępowania pojednawczego¹³. Zupełnie odrębnie jest uregulowane i funkcjonuje postępowanie egzekucyjne w administracji, którego przedmiotem jest wymuszanie przez organy administracyjne wykonania obowiązków o charakterze administracyjnoprawnym.

Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy¹⁴, a tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

Egzekucja może zostać wszczęta¹⁵:

¹⁰ Por. ibidem, art. 1a, pkt 12, ppkt b.

¹¹ Zob. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego*, art. 1, Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.

¹² Zob. Księga druga. Postępowanie nieprocesowe, Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego...*, op. cit.

¹³ Szerzej: Księga pierwsza. Proces, Dział II Postępowanie przed sądami pierwszej instancji, Rozdział 1 Mediacja i postępowanie pojednawcze, Oddział 1 Mediacja oraz Oddział 2 Postępowanie pojednawcze – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego...*, op. cit.

¹⁴ Zob. Księga czwarta. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne, Tytuł I. Przepisy ogólne, Dział III Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne, art. 803 – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego...*, op. cit.

¹⁵ Zob. Księga czwarta. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne, Tytuł I. Przepisy ogólne, Dział III Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne, art. 796 – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego...*, op. cit.

- z urzędu,
 - na wniosek.
- Wszczęcie egzekucji następuje na wniosek:
- wierzyciela,
 - prokuratora,
 - organizacji pozarządowej.

Postępowanie egzekucyjne może być prowadzone z następujących składników majątkowych¹⁶:

- z ruchomości (np. samochody, sprzęty domowe),
- z wynagrodzenia za pracę,
- z rachunków bankowych,
- z wierzytelności (np. wynagrodzenie z tytułu umowy o dzieło),
- z nieruchomości,
- z innych praw majątkowych (np. akcje, udziały w spółce).

Autorzy przytoczyli właściwe pojęcia z zakresu postępowania egzekucyjnego, będącego postępowaniem z kodeksu postępowania cywilnego oraz postępowania egzekucyjnego administracyjnego. Materiał ten został przytoczony w związku z brakiem odwołania się w metodykach opracowanych przez ministra gospodarki co do właściwości oświadczenia, które zobowiązany jest złożyć przedsiębiorca o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym w przedmiotowej *Informacji związanej z utrzymywaniem mocy produkcyjnych lub remontowych*¹⁷. Autorzy zakładają, iż chodzi ministrowi gospodarki o postępowanie egzekucyjne administracyjne.

Możliwość nałożenia zadania na przedsiębiorcę o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym będącym w upadłości budzi dużo kontrowersji. W związku z powyższym autorzy artykułu przedstawiają podstawowe wiadomości w tym zakresie.

Postępowanie upadłościowe może przybrać dwie formy¹⁸:

- pierwszą połączoną z likwidacją majątku;
- **drugą związaną z zawarciem układu.**

Po ogłoszeniu upadłości można wyróżnić następujące etapy:

1. Zgłoszenie i ustalenie wierzytelności,
2. **Zawarcie układu** bądź ewentualnie, likwidacja masy upadłości,

¹⁶ Szerz. Księga czwarta. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, Część III Postępowanie egzekucyjne, Tytuł II. Egzekucja świadczeń pieniężnych, Dział I–VI, ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego...*, op. cit.

¹⁷ Zob. Zał. A pkt 8, ppkt 8.1 – *Metodyka rekompensowania kosztów utrzymywania mocy produkcyjnych lub remontowych*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2012.

¹⁸ Zob. art. 23, 309 i 312 – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. *Prawo upadłościowe i naprawcze*, art. 23, 309 i 312, Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.

3. W przypadku likwidacji masy upadłości – podział funduszków masy upadłości,
4. Zakończenie i umorzenie postępowania upadłościowego.

Według autorów artykułu, formą uprzywilejowaną jest układ, który zawierany jest, gdy wierzyciele są zainteresowani w utrzymaniu przedsiębiorstwa upadłego, którego funkcjonowanie stwarza możliwość zaspokojenia choćby części ich wierzytelności. Są oni nawet skłonni do rezygnacji z części przysługujących im wierzytelności po to, aby w ogóle coś odzyskać. Do zawarcia układu potrzebna jest zgoda większości wierzycieli, która obowiązuje także mniejszość. Możliwe jest, że większość będzie działała na szkodę mniejszości, potrzebna jest decyzja sądu, wyrażona w postaci orzeczenia; układ zatem obowiązuje, jeżeli zatwierdzi go sąd. Układ stanowi zarazem umowę dłużnika z wierzycielem, jak i orzeczenie sądu. Najwcześniej układ można zawrzeć na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli, wtedy sąd wydaje postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu wraz z postanowieniem o zatwierdzeniu układu. Układ wiąże wszystkich wierzycieli, których wierzytelności według ustawy objęte są układem, choćby nie zostały umieszczone na liście. Układ nie wiąże wierzycieli, których upadły umyślnie nie ujawnił i którzy w postępowaniu nie uczestniczyli.

Postępowanie naprawcze stosuje się wobec przedsiębiorców, którzy są zagrożeni niewypłacalnością, a jego podstawowym celem jest uchronienie takich przedsiębiorców przed upadłością i doprowadzenie do układu z wierzycielami. Przedsiębiorca jest zagrożony niewypłacalnością, jeżeli pomimo wykonywania swoich zobowiązań, według rozsądnej oceny jego sytuacji ekonomicznej jest oczywiste, że w niedługim czasie stanie się niewypłacalny.

Skutki wszczęcia postępowania naprawczego są następujące:

- zawieszono spłaty zobowiązań przedsiębiorcy;
- nie nalicza się odsetek należnych od przedsiębiorcy;

Nie mogą być wszczynane przeciwko przedsiębiorcy egzekucje i postępowania zabezpieczające, a wszczęte podlegają z mocy prawa zawieszeniu. Od dnia wszczęcia postępowania naprawczego do dnia prawomocnego zatwierdzenia układu albo umorzenia. postępowania przedsiębiorca nie może zbywać ani obciążać swego majątku.

Dlatego też przedsiębiorcy podlegający postępowaniu układowemu są w uprzywilejowanej pozycji w stosunku do tych, którzy podlegają postępowaniu likwidacyjnemu. W opinii autorów, w przypadku upadłości przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, należy udzielić szerokiego wsparcia przy zawarciu układu. Takie postępowanie, szczególnie w przypadku przedsiębiorców ujętych w części zadaniowej PMG pozwoli na realizację potrzeb resortów siłowych bez istotnych zmian poza nazwą upadłego podmiotu.

Nakładanie zadań na przedsiębiorców w upadłości z zawartym układem

W obszarze PMG zadania na przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym nakładają minister obrony narodowej i minister gospodarki¹⁹.

Obydwa organy w kwestii nakładania, rozliczania zadania obronnego z obszaru PMG opracowują *Metodyki*, będące kompendium wiedzy dla przedsiębiorców w zakresie obowiązujących procedur, dokumentów i wymagań stawianych przez nakładających te zadania. *Metodyki* są dokumentami pomocniczymi i mogą różnić się co do formy w obu ministerstwach. Zakres merytoryczny powinien być jednak jednolity (zbieżny) co do podstawy nakładania zadań, jak również ograniczeń w udzielaniu dotacji dla przedsiębiorców występujących z wnioskiem (*Informacja...*) o udzielenie takiego wsparcia.

W związku z różną kondycją finansową przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, zmieniającymi się uwarunkowaniami prawnymi oraz gospodarczymi, możliwe jest zaistnienie przesłanek wskazujących na rozpoczęcie procesu upadłości niektórych podmiotów. Jak wcześniej wykazano, możliwe są dwie formy upadłości. Autorzy przyjęli, że mają do czynienia z przedsiębiorcami podlegającymi formie upadłości z zawarciem układu. Są więc oni szczególnie uprzywilejowani w związku z określonymi skutkami jakie niesie za sobą postępowanie naprawcze. W przypadku takich przedsiębiorców nie prowadzi się postępowania egzekucyjnego. Tak więc przedsiębiorcy Ci spełniają warunek zawarty w metodykach opracowanych przez ministra gospodarki, a odnoszący się do złożenia oświadczenia przez organ spółki o nieprowadzeniu postępowania egzekucyjnego²⁰.

Minister Obrony Narodowej nakłada zadania w zakresie PMG decyzją administracyjną. Konstrukcja tej decyzji oparta jest na podstawie art. 2 ust. 1, art. 5 ust. 3 i art. 7 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. *o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców* (Dz. U. z 2001 r. Nr 122, poz. 1320), w związku z art. 104 § 1 i art. 127 § 3 KPA (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071) oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 2010 r. *w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym* (Dz. U. z 2010 r. Nr 198, poz. 1314). Na podstawie ww. decyzji administracyjnej i zapisu w *Metodyce naliczania kosztów utrzymywania przez przedsiębiorców mocy produkcyjnych niezbędnych do realizacji zadań wynikających z programu*

¹⁹ Szerzej: T. Nalepa, *Modelowe rozwiązania w zakresie finansowania zadań utrzymywania mocy produkcyjnych i remontowych niezbędnych do realizacji prac wynikających z PMG*, „Wiedza Obronna” 2011, 38 nr 2, s. 16–53.

²⁰ Zob. *Metodyka rekompensowania kosztów utrzymywania mocy produkcyjnych i remontowych*, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2011.

mobilizacji gospodarki oraz przyznawania i rozliczania dotacji na ich utrzymywanie (w terminie 21 dni od otrzymania decyzji należy złożyć wniosek o dotację)²¹, przedsiębiorcy będący w zakresie ministra obrony narodowej przygotowują stosowny wniosek, a następnie w przypadku pozytywnej kwalifikacji zawierają umowę będącą podstawą do wypłacenia środków z dotacji.

Dla ministra gospodarki podstawa prawną do nałożenia decyzji administracyjnej w zakresie PMG jest: art. 221 ust. 1 w związku z art. 222 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. *o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.), § 1 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 rozporządzenie RM z dnia 20 lipca 1993 r. *w sprawie określenia organów właściwych do nakładania niektórych obowiązków i zadań niezbędnych na potrzeby obrony państwa oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych zadań i przeprowadzania kontroli ich realizacji* (Dz. U. z 1993 r. Nr 69, poz. 331 oraz z 1997 r. Nr 157, poz. 1030), art. 7 ust. 1 i art. 4a ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. *o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców* (Dz. U. z 2001 r. Nr 122, poz. 1320 oraz z 2002 r. Nr 188, poz. 1571) w związku z art. 5 pkt 3 tej ustawy i § 2 pkt. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 2010 r. *w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym* (Dz. U. z 2010 r. Nr 198, poz. 1314). Okres złożenia *Informacji ...* jest określony w metodyce. Podobnie jak w przypadku ministra obrony narodowej gdy jest pozytywna weryfikacja danych zawartych w przedmiotowej informacji minister gospodarki uruchamia proces nakładania zadania obronnego na przedsiębiorcę²². Minister gospodarki poprzeda jednak proces nałożenia zadania na drodze decyzji administracyjnej, a w późniejszym kroku zawarcia umowy z przedsiębiorcą wysłaniem *Metodyki ...* i zadań, które są wyszczególnione w *Wykazie rzeczy ruchomych na okres zagrożenia wojennego na potrzeby obrony państwa*. Przedsiębiorcy są zobowiązani do wypełnienia i przesłania przedmiotowej *Informacji ...*. Pozytywnie zweryfikowana *Informacja ...* przez merytorycznych pracowników Departamentu Spraw Obronnych²³ pozwala na udzielenie dotacji przez ministra gospodarki²⁴.

²¹ Zob. *Metodyka naliczania kosztów utrzymywania przez przedsiębiorców mocy produkcyjnych niezbędnych do realizacji zadań wynikających z programu mobilizacji gospodarki oraz przyznawania i rozliczania dotacji na ich utrzymywanie*, pkt 10, ppkt 3, MON DPZ, Warszawa 2010 – Załącznik do decyzji Nr 229/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 czerwca 2010 r. (Dz. Urz. MON Nr 13, poz. 163).

²² Zob. *Metodyka rekompensowania kosztów...*, op. cit.

²³ Przyp. autorów: obecnie pracowników Departamentu Bezpieczeństwa Gospodarczego.

²⁴ Szerzej: T. Nalepa, C. Sochala, *Finansowanie zadań utrzymywania mocy produkcyjnych i remontowych, niezbędnych do realizacji zadań wynikających z PMG*, [w:] *Przygotowania*

Udzielona dotacja nie jest formą pomocy publicznej. Kwalifikuje się ją jako dotację podmiotową, która może być udzielona przedsiębiorcy zgodnie z art. 346 ust. 1 lit b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej²⁵.

Dobrym przykładem jest ujęcie w przedmiotowym wykazie przez MON *Stoczni Marynarki Wojennej S.A. w Gdyni w upadłości układowej* (pkt. 6, poz. 13)²⁶. Przedsiębiorca ten realizuje zawarty układ w ramach postępowania naprawczego oraz wywiązuje się z pozostałych zadań obronnych. Warto polskim przedsiębiorcom umożliwić, w sytuacji kryzysowej, postępowanie naprawcze, które nie zamyka możliwości realizacji przez podmiot gospodarczy określonych zadań obronnych w tym również w zakresie PMG. Brak udzielonego wsparcia przedsiębiorcom w upadłości wyraźnie ogranicza nakładanie zadań, jak również możliwości w realizacji zapotrzebowania składanego przez resorty siłowe a ujętego w części zadaniowej *Programu Mobilizacji Gospodarki na lata 2009–2018 (PMG-09)*.

Zakończenie

W niniejszej publikacji zaprezentowano podstawowe mechanizmy związane z nałożeniem zadań w ramach PMG na przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym a będącymi w upadłości układowej.

Przedsiębiorcy będący w upadłości układowej spełniają warunek zawarty w metodykach o nieprowadzeniu postępowania egzekucyjnego co jednoznacznie wskazuje na możliwość występowania tych podmiotów z wnioskiem (*Informacją...*)²⁷ o przyznanie dotacji.

obronne państwa w systemie obronnym Rzeczypospolitej Polskiej – Teoria i praktyka, Materiały z seminarium naukowego zorganizowanego 8 czerwca 2010 roku w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego AON, „Zeszyt Problemy Towarzystwa Wiedzy Obronnej” 2011, 65 nr 1, s. 138–144.

²⁵ Zob. C. Sochala, D. Mientkiewicz, B. Wójtowicz, T. Nalepa, *Możliwości finansowego wsparcia rozwoju PPO. Cz. III Programowanie zadań w ramach mobilizacji gospodarki*, „Kwartalnik Bellona” 2012, 669 nr 2, s. 199–206.

²⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 2010 r. w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, Dz. U. z 2010 r. Nr 198, poz. 1314 z późn zm.

²⁷ Przyp. autorów: Dokumenty wszczynające procedurę weryfikacyjną zostały różnie nazwane stosownie do rozwiązań przyjętych w przedmiotowych metodykach przez ministra obrony narodowej i ministra właściwego do spraw gospodarki.

Proponuje się nową formę zabezpieczenia materiałowego przedsiębiorców pod zadanie PMG, a polegającą na prowadzeniu rozpoznania marketingowego, gdzie i od jakiego producenta jest możliwość sprowadzenia asortymentów niezbędnych w cyklu produkcyjnym. Należałoby stworzyć system monitoringu, jak również opracować i udostępnić funkcjonalną bazę danych zainteresowanym stronom. Pozwoli to na rozwiązanie problemu, jak realizować nałożone zadanie bez zapewnienia surowców, materiałów i półproduktów. Zagadnienie to jest istotne z punktu widzenia realizującego zadanie przedsiębiorcy, gdyż nawet, gdy zrealizuje on cele zawarte w umowie i odzyska część własnych środków finansowych, to *de facto* za tę kwotę nie da się zgromadzić nawet 0,1% surowców itp. do zabezpieczenia wykonania nałożonego zadania. Samo fizyczne zabezpieczenie przez przedsiębiorcę materiałów pod produkcję PMG będzie rodziło koszty finansowe²⁸.

Trwają prace przy opracowaniu nowego Programu Mobilizacji Gospodarki na lata 2013–2022 (PMG-13) zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w *sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego* (Dz. U. Nr 152, poz. 1599 z późn. zm.). W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją prawną podmiotów należy znowelizować rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 2010 r. w *sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym* (Dz. U. z 2010 r. Nr 198, poz. 1314)²⁹. Warto, aby przy tym procesie minister właściwy do spraw gospodarki wykorzystał doświadczenia ministra obrony narodowej w tym zakresie i w przypadku upadłości niektórych podmiotów, dążył do wsparcia podmiotów w kierunku formy upadłości układowej. Takie postępowanie przyczyniłoby się do utrzymania zabezpieczenia zadań z obszaru PMG na poziomie nie niższym niż obecnie.

Rozwiązanie tego problemu stanowi jednak duże wyzwanie dla wielu środowisk. W ślad za tym powinny pójść pewne, nowe ustalenia, które umożliwiłyby np. powstanie w różnych, centralnych instytucjach (czytaj w większości w ministerstwach) zespołów analityczno-studyjnych.

²⁸ Szerz. T. Nalepa, *Modelowe rozwiązania w zakresie...*, op. cit., s. 46–49.

²⁹ Przyyp. autorów: Dnia 23 listopada 2012 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym*, Dz. U. z 2012 r., poz. 1222.